

Ny udenlandsk Literatur.

Statistisches Jahrbuch der Stadt Berlin. Sechster Jahrg. Statistik d. J. 1878. Herausgeg. v. R. Böckh, Dir. d. statist. Bureaus der Stadt Berlin. Verlag von Leonhard Simion, Berlin 1880. (240 S.)

Indeholder Oplysninger om Berlins Befolknings-, Natur-, Ejendoms-, Bygnings-, Gade-, Handels-, Industri-, Kommunikations-, Assurance, Sparekasse-, Fattig-, Hospital-, Politi-, Undervisnings-, Religions-, Skatte-, Finans-Forhold etc. — Den fortræffelige med største Omhu redigerede Aarbog maa være Enhver, der ønsker at lære det tyske Riges Hovedstad paalideligt at kjende, en kjærkommen Vejleder; intetsteds vil han finde et mere omhyggeligt udarbejdet fuldstændigt statistisk Billede af berlinske Tilstande.

Af det rige Indhold skulle vi her kun uddrage én lille Prøve, — et Exempel, som det vil have sin Interesse at sammenholde med Prof. Scharlings foranstaaende Oplysninger om de danske Aktieselskaber.

Der findes i den berlinske Aarbog et lille Afsnit om Berlinerbørsens Aktieselskaber. Rigtignok har det ikke været muligt at bestemme alle Aktiers Værdi, fordi nogle Selskaber ere ifærd med at likvidere eller af andre Grunde; men de Oplysninger, der gives om 191 Aktieselskaber, ere dog altid tilnærmelsesvis rigtige. Oplysningerne naa ned til 1878 og række tilbage til 1872, altsaa til før Baissen brød løs. Skilles Rigsbanken (den preussiske Bank) ud, viser det sig, at Aktiekapitalens Kursværdi udgjorde følgende Procent af den nominelle Værdi:

i 1872	128 pCt.
i 1873	80 —
i 1874	76 —
i 1875	60 —
i 1876	56 —
i 1877	53 —
i 1878	57 —

Ny udenlandsk Literatur.

Statistisches Jahrbuch der Stadt Berlin. Sechster Jahrg. Statistik d. J. 1878. Herausgeg. v. R. Böckh, Dir. d. statist. Bureaus der Stadt Berlin. Verlag von Leonhard Simion, Berlin 1880. (240 S.)

Indeholder Oplysninger om Berlins Befolknings-, Natur-, Ejendoms-, Bygnings-, Gade-, Handels-, Industri-, Kommunikations-, Assurance, Sparekasse-, Fattig-, Hospital-, Politi-, Undervisnings-, Religions-, Skatte-, Finans-Forhold etc. — Den fortræffelige med største Omhu redigerede Aarbog maa være Enhver, der ønsker at lære det tyske Riges Hovedstad paalideligt at kjende, en kjærkommen Vejleder; intetsteds vil han finde et mere omhyggeligt udarbejdet fuldstændigt statistisk Billede af berlinske Tilstande.

Af det rige Indhold skulle vi her kun uddrage én lille Prøve, — et Exempel, som det vil have sin Interesse at sammenholde med Prof. Scharlings foranstaaende Oplysninger om de danske Aktieselskaber.

Der findes i den berlinske Aarbog et lille Afsnit om Berlinerbørsens Aktieselskaber. Rigtignok har det ikke været muligt at bestemme alle Aktiers Værdi, fordi nogle Selskaber ere ifærd med at likvidere eller af andre Grunde; men de Oplysninger, der gives om 191 Aktieselskaber, ere dog altid tilnærmelsesvis rigtige. Oplysningerne naa ned til 1878 og række tilbage til 1872, altsaa til før Baissen brød løs. Skilles Rigsbanken (den preussiske Bank) ud, viser det sig, at Aktiekapitalens Kursværdi udgjorde følgende Procent af den nominelle Værdi:

i 1872	128 pCt.
i 1873	80 —
i 1874	76 —
i 1875	60 —
i 1876	56 —
i 1877	53 —
i 1878	57 —

En lille Stigning er altsaa begyndt i 1878; men man vil bemærke, hvor glimrende de danske Selskaber staa i Sammenligning med Berlinerbørsens. Men er Kursværdien end stegelig lidt, var der dog endnu i 1878 Tilbagegang i Rentabiliteten. Dividenderne udgjorde i Forhold til Aktiekapitalen

i 1872	9,47 pCt.
i 1873	4,84 —
i 1874	3,84 —
i 1875	2,92 —
i 1876	2,83 —
i 1877	2,31 —
i 1878	2,19 —

Atter i dette Forhold staar, som det fremgaar af Prof. Scharlings Artikel, Danmark gunstigere. Man vil bemærke det umaadelige Fald, Kriseaaret bragte med sig. — Ønsker man at vide, i hvad Forhold de udbetalte Dividender staa til Aktiekapitalens Kursværdi, saa udgjorde de i 1877 4,36 pCt., og i 1878 3,82 pCt. heraf. Forskjellen skyldes dog for Størstedelen Kursværdiens Stigning. Ved at anbringe sine Penge i 38 Banker (deriblandt ikke den preussiske) fik man i 1878 gennemsnitligt kun $3\frac{1}{2}$ pCt. Bedst betalte Spørveje (3 Selskaber) sig, hvor man fik henved 7 pCt. i Dividende af den indbetalte Kapital; af 5 andre Selskaber for «Führwesen» fik man 5 pCt.; men de øvrige Selskaber stod lavere, saaledes: 3 Gummivarefabriker, der gennemsnitligt gav $3\frac{1}{2}$ pCt., 8 Jernbaneselskaber $3\frac{1}{3}$ pCt., 18 Ølbryggerier $2\frac{1}{2}$ pCt., 8 kemiske Fabriker $1\frac{1}{2}$ pCt., 4 Selskaber for Papir og Pap $1\frac{1}{3}$ pCt., 22 Metalfabriker 1 pCt., 4 Gas- og Vandværker 0,91 pCt., 36 Byggeselskaber 0,39 pCt., og desforuden 3 Porcellæn- og Glasfabriker, 7 Væverier og Spindierier, 5 Selskaber for Træarbejder, 4 Bjergværksselskaber og adskillige andre, hvis Udbytte var 0. Ogsaa om Berlinerbørsens Aktieforetagender gjælder det, at de neppe give et Udbytte, der svarer til den almindelige Rentefod. Ganske vist var 1878 et meget ugunstigt Aar.

Dr. I. Minoprio: Jahrbuch für Volks- und Staatswirthschaft aller Lände der Erde. Erster Jahrg. Berlin, G. Reimer. 1880. (452 S.)

Aarbogen indeholder kun Tal, ordnede i let overskuelige

Tabeller. Det er aldeles overvejende de økonomiske Forhold, som der gives Oplysninger om; af politisk-statistiske Data findes der kun færre. Bogen indeholder ikke nogen egenlig «sammenlignende» Statistik, men hver Stat behandles særskilt. Først behandles det tyske Rige og de enkelte tyske Stater; herpaa falder 177 Sider. De øvrige Stater fremføres i alfabelisk Orden; paa Storbritannien falder 45 Sider, paa Frankrig 20, paa Østrig-Ungarn 18, paa Rusland 17, paa Italien 15, paa de Forenede Stater 15, paa Tyrkiet 11, paa Spanien 9, paa Schweiz 8, paa Sverig-Norge 8, paa Danmark 4 o. s. v. Man finder mere eller mindre fyldige Oplysninger om Territoriets og Befolkningens Størrelse, om Byernes Indvaanertal (i Tyskland ere Byer med kun 2000 Indv. tagne med), om Staternes Finansier, om Arealets Benyttelse, Kreaturstyrken, Høstudbyttet, Bjergværks-, Handel- og Industriforhold, Jernbaner, Banker, Skibsfart etc. etc. Overhovedet vil man ved mange Lejligheder bekvemt kunne slaa op i Bogen, og følgende Aargange af den ville være ønskelige.

Bericht über die Verhandl. der V. General-Versamml. der Vereinig. der Steuer- und Wirthschafts-Reformer zu Berlin am 16. u. 17. Fbr. 1880, erstatt. v. Bureau des Ausschusses. Berlin, 1880. Verlagshandlung, Buch- und Zeitungsdruckerei (F. Graf Behr). 175 S.

Bericht üb. d. Verhandl. d. elften Congresses Deutscher Landwirthe zu Berlin am 18. u. 19. Fbr. 1880. Auf Grund d. stenograph. Aufzeichn. erstatt. vom Bureau des Ausschusses. Berlin, 1880. (Smst.) 132 S.

Disse to Beretninger, der ere blevne os tilsendte, indeholde stenografiske Referater af «Agrarernes» Forhandlinger i 1880 om: Møntfodsspørgsmaalet (det anbefales Tyskland at vende tilbage til Sølvfoden eller at antage en Dobbeltfod), Aagerlovgivningen (Aagerfriheden forlanges ophævet), Indførelsen af Brød- og Kjødtaxter (det anbefales Staten at regulere Brød- og Kjødpriserne), Børsskatten (anbefales levende, navnlig af Hensyn til Jøderne), Gjenindførelsen af Lav (anses som meget ønskelig), Oprettelsen af et nationaløko-

nomisk Senat (anbefales), Forholdsregler, der kunne befæste Grundbesiddelsen, navnlig den mellemstore (det anbefales at indføre Love, Arvelove og Hypotheklove, som ville beskytte Landejendommene imod at blive delte og imod at blive behæftede med Gjæld), Benyttelsen af Vandet i Landbruget m. m. Man kan ikke beskylde disse Forhandlinger for at være kjedelige. Tværtimod! De ere i høj Grad betegnende for Situationen i Tyskland, for hvad man tør forlange af Lovgivningen, og specielt for selve det agrariske Parti. Vi kunne anbefale de to Beretninger til dem, der interessere sig for dette Parti. De ere lærerige.

Bernhard Becker: Geschichte und Theorie der Pariser revolutionären Kommune des Jahres 1871. Leipzig, Verlag v. Otto Wiegand. 1879. (412 S.)

Hovedkilden til dette historiske Værk er Kommunens officielle Protokoller, fremdeles andre Kommune-Papirer, Kommune-Generalen Rossels Optegnelser etc. etc. Forf. er en afgjort Fjende af Kommunen, og tillige af den franske Nation. Kommuneopstanden har, udvikler han, produceret nogle socialistiske Fraser, men var ikke nogen «principiel Opstand»; den giver os blot «ein recht anschauliches, obschon nicht sehr erbauliches französisches Sittenbild». «Internationale» har ingen virkelig Indflydelse haft paa Kommunen; men det har Franskmandenes «Forfængelighed, Nydelsessyge, Blaserthed, Dovenskab, forkerte Opdragelse og revolutionære Hanswursteri». «Præleri, Drukkenskab, og kjønslige Udsvævelser» har Forf. fundet i Kommunen, men ingen virkelig Socialisme. Den har ikke skabt Noget, men kun ødelagt og fortæret. Førerne var kun maadelige Subjekter, alle Slags *fruits secs*, «der benyttede Frankrigs Ulykke for at tilfredsstille deres Lyster.»

I den Aand er Bogen skreven.

Den giver først et historisk Tilbageblik (S. 1—65), skildrer derefter Kommunens Historie, dens Program, dens officielle Virksomhed, dens Undergang (S. 47—354), og gjør endelig i et Tillæg Rede for Føderationstheorien (S. 357—412).

Bogen kan i det Hele siges at være læseværdig.

A. P.